

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
12/2017	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	30.01.2017

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Tore Henrik Øye	FA - K40	16/155

ENDRINGSFORSKRIFT OM MINSTEAREAL FOR JAKT PÅ HJORT I VAKSDAL KOMMUNE - OFFENTLEG HØYRING

Vedlegg:

Vedlegg 1 Figur Tildeling av hjorteløyve og felling av hjort

Vedlegg 2 Tildelings_ og fellingsareal per dyr

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Vaksdal kommune sender framlegg til ny forskrift om jakt etter hjort i kommunen på offentlig høyring.

Endringsforskrift om jakt på hjort i Vaksdal kommune i Hordaland

§ 1 Det er opna for jakt på hjort i Vaksdal kommune i Hordaland.

§ 2 Minstearealet for godkjenning av hjortevald og fellingsløyve på hjort, er sett til følgjande:

- 1400 daa for Eksingedalen ovanfor Eikefet/Nese, Bergsdalen og Vaksdal kommune sitt areal på Osterøy.
- 1000 daa for alle andre område i kommunen med teljande hjorteareal.

§ 3 Forskrifta trer i kraft straks, og erstattar det som gjeld Vaksdal i forskrift av 13. juni 2001 nr. 648 om jakt etter hjortevilt (elg, hjort og rådyr), Bergen, Sveio, Bømlo, Kvinnherad, Jondal, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Samnanger, Os, Austevoll, Sund, Vaksdal, Modalen, Osterøy, Meland, Radøy, Lindås, Austrheim og Masfjorden kommunar, Hordaland.

Vedtaket har heimel i Lov om viltet § 16, Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6 og forvaltningslova § 37.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 12/2017

FPØ - Behandling:

Samrøystes vedtak.

FPØ - Vedtak:

Vaksdal kommune sender framlegg til ny forskrift om jakt etter hjort i kommunen på offentlig høyring.

Endringsforskrift om jakt på hjort i Vaksdal kommune i Hordaland

§ 1 Det er opna for jakt på hjort i Vaksdal kommune i Hordaland.

§ 2 Minstearealet for godkjenning av hjortevald og fellingsløyve på hjort, er sett til følgjande:

- 1400 daa for Eksingedalen ovanfor Eikefet/Nese, Bergsdalen og Vaksdal kommune sitt areal på Osterøy.
- 1000 daa for alle andre område i kommunen med teljande hjorteareal.

§ 3 Forskrifta trer i kraft straks, og erstattar det som gjeld Vaksdal i forskrift av 13. juni 2001 nr. 648 om jakt etter hjortevilt (elg, hjort og rådyr), Bergen, Sveio, Bømlø, Kvinnherad, Jondal, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Samnanger, Os, Austevoll, Sund, Vaksdal, Modalen, Osterøy, Meland, Radøy, Lindås, Austrheim og Masfjorden kommunar, Hordaland.

Vedtaket har heimel i Lov om viltet § 16, Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6 og forvaltningslova § 37.

Saksopplysningar:

Minstearealet for tildeling av fellingsløyve på hjort, er den minste, lovlege storleiken eit vald kan vere for å verte godkjend. Arealet utgjer òg bakgrunnsarealet valdet må ha for kvart fellingsløyve. Det kan fastsetjast ulike minsteareal i ein kommunen, dersom det er store skilnadar i produksjonsgrunlaget, jf. § 6, første ledd i Forskrift om forvaltning av hjortevilt. Kommunen har høve til å fråvike minstearealet med inntil 50 % ved tildeling av fellingsløyve etter § 7 i den same forskrifta.

Fylkesmannen fastsette samleforskrift om opning for jakt på hjortevilt og minsteareal for kommunane i Hordaland i 2001 (FOR-2001-06-13-648). Sidan den tid har mynde til å fastsetje minsteareal vorte overført til kommunane. Samleforskrifta gjeld likevel fram til den einsskilte kommune endrar minstearealet gjennom ny forskrift.

Minstearealet for hjort i Vaksdal kommune vart sett til 1500 daa i fylkesmannen si samleforskrift, som framleis er gjeldande. På bakgrunn av vekst i bestanden over tid og områdevis skilnadar i bestandsforholda, har kommunen nytta 50%-regelen aktivt ved tildeling av fellingsløyve til valda. Dette har gjeve store avvik mellom areal per tildelt dyr og minsteareal for mange vald. Avviket uttrykker at minstearealet ikkje samsvarer med dagens bestandssituasjon, målsetjing og tildelingspraksis.

Rettleiar M-478 til Forskrift om forvaltning av hjortevilt, listar opp forhold som skal vurderast ved endring av minstearealet. Desse vert tekne opp punktvis i dei følgjande vurderingane.

Hjorteviltforskrifta § 6, andre ledd, seier at kommunen skal fastsetje nytt minsteareal i forskrift innan 15. mars i det jaktåret endringa skal byrje å gjelde frå.

Vurdering

BESTANDEN SIN STORLEIK OG UTVIKLING (basert på fellingsstatistikk)

Fellingsstatistikken tydar på bestandsvekst i Vaksdal kommune utover 2000-talet, med auke i tildelte løyve og felte dyr, jf. vedlegg 1. Etter 2010 har auken i uttaket avteke, med årlege variasjonar kring 200 dyr. Unnataket er uttaka i 2013 og 2016, med felling av høvesvis 225 og 231 dyr. Sjølv om desse åra peikar seg ut, indikerer likevel fellinga ei utflating i bestanden. Situasjonen vert i dag difor sett på som *relativt stabil*, men årlege og lokale skilnadar nyanserer biletet.

Tabell 1: Tildeling og felling av hjort i Vaksdal kommune, 2005 - 2016

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tildelte løyve	202	201	201	224	232	243	256	251	249	254	257	252
Felt hjort	163	176	188	198	206	214	206	198	225	202	194	231
Felling i %	80,7	87,5	93,5	88,4	88,8	88,1	80,5	78,9	90,3	79,9	75,5	91,7

SETT HJORT

Det er gjennomført «Sett-hjort»-registrering i samband med jakta dei siste åra. Registreringa kan gje oss viktig kunnskap om produksjonen og utviklinga i bestanden. Resultata må tolkast med varsemd, grunna kort registreringsperiode, avgrensa datagrunnlag og mogelege feilkjelder ved registrering. Resultatet i tabell 2, synleggjer heller ikkje utviklinga i bestanden fram mot 2010, sidan systematiske innsamlingar ikkje føreligg i tilstrekkeleg grad for den perioden. Registreringa kan difor ikkje nyttast til å underbyggje ein bestandsvekst i perioden og trongen for å endre minstearealet. Men for åra etter 2010, indikerer registreringa ein relativt stabil bestandssituasjon, utan klare utviklingstrekk. Sjølv om «Sett kolle/bukk» varierer ein del i perioden, tydar registreringa på at forholdet ligg kring 1,3. Det kan vidare nemnast at «Sett hjort/jegerdag» er klart høgast i 2016.

Tabell 2. Utvalde bestandsparameter frå «Sett hjort»-registreringa i Vaksdal kommune, 2011-2016.

År	Sett hjort/jegerdag	Sett kolle/bukk	Sett kalv/kolle	Sett spissbukk/bukk	% bukk felt av sette bukk	% koller felt av sette koller	% kalvar felt av sette kalvar
2011	0,84	1,04	0,57	0,47	21,1	20,9	19,1
2012	0,88	1,30	0,58	0,47	18,2	15,7	13,0
2013	1,00	1,34	0,58	0,50	19,2	15,9	18,7
2014	0,95	1,05	0,65	0,44	14,9	16,9	18,4
2015	0,95	1,33	0,58	0,40	16,3	15,7	15,5
2016	1,27	1,39	0,64	0,47	17,9	13,9	17,4

VÅRTELJING

Årlege vårteljingar av hjort på innmark skjer på utvalde stader når groen kjem og hjorten søkjer innmarka for å beite. Målet er å fange opp endringar i bestanden som informasjon for forvaltninga.

Resultatet frå vårteljingane er påverka av fleire variable faktorar, mellom anna vertilhøve og telje-

tidspunkt. Teljingane kan ikkje nyttast direkte som parameter for ei bestandsutvikling. Registreringa er først og fremst eit signal og korrektiv som kan nyttast saman med annan bestandsinformasjon.

Tabell 3. Maksimalt registrert hjort på ein teljedato frå Eidslandet til Lavik og frå Sædalen til Fossmark

År	Eidslandet - Lavik	Sædalen, Vaksdal/Skreien/Fossmark
2010	34	40
2012	77	32
2013	55	34
2015	139	43
2016	117	32

Tala for Eidslandet-Lavik varierer relativt mykje mellom åra. Det høge talet i 2015 kan forklarast med mykje snø i lisdene, og at unormalt mange hjort difor samla seg i dalføra, ned mot fjorden. Situasjonen kan ikkje sjåast på som eit uttrykk for bestandsvekst, men fortel at vertilhøva påverka arealbruken. Samstundes syner resultatata for området, at ein har sett meir dyr dei to siste vårane, utan at dette skal vektleggjast for sterkt. Resultata for det andre teljeområdet, har vore relativt like frå år til år.

BEITETILHØVE OG LEVEKÅR

Det er ikkje gjort systematiske registreringar av bereevna og graden av nedbeiting på beiteplantene til hjorten i Vaksdal kommune.

Slaktevekter for kalv og unge dyr kan fortelje om beitegrunnlaget (overbeiting og vektreduksjon ved for høg bestand) Tilgjengelege data frå jakta i kommunen gjev ikkje grunnlag for tolking, men inntrykket er at vektene jamt over er normale for vår region, sjølv om innsamla materiale indikerer ein svak nedgang over tid. Det er òg registrert - og skote - små kalvar under jakta dei siste åra, men eventuelle endringar kan like godt skuldast strukturelle og biologiske forhold i bestanden, som beitetilhøva. Beitegrunnlaget vert ikkje vurdert å vere ein avgjerande faktor for dagens forvaltning.

SKADESITUASJONEN FOR LANDBRUKET

Gardbrukarane i Sædalen og fleire stader i Eksingedalen og Bergsdalen, opplever skadepresset på innmark som høgt, grunna beiting frå hjort. Verknadane er tapt avlingsmengd, førkvalitet og økonomi.

Rapportar tydar på ekstra stort skadepress på eng sommaren 2015. Inntrykket er at situasjonen ikkje var uttrykk for endringar i bestanden, men snarare høge konsentrasjonar av dyr i dalføra, som følgje av mykje snø i fjellsiden om våren/sommaren. Skadesituasjonen kan truleg handterast innafor gjeldande arealrammer, men nedsetjing av minstearealet vil kunne auke handlingsrommet.

IRREGULÆR AVGANG/PÅKØYRSLER

Registrert irregulært avgang har variert mellom 19 og 7 dyr årleg i perioden 2010-2016. Registrert påkøyrslar av tog/bil har variert frå 3 til 6 hjort. Desse tala vert tekne med som grunnlag for hjorteforvaltninga i kommunen, men påverkar forvaltingsstrategi og fastsetjing av minsteareal i mindre grad.

MINSTEAREAL OG BRUK AV 50%-REGELEN

Forskrift om forvaltning av hjortevilt seier at minstearealet som kommunen fastset, skal vere utgangspunktet for tildeling av løyve til hjortevalda. Kommunen kan fråvike minstearealet ved bruk 50%-regelen, oppover og nedover, etter behov.

Vaksdal kommune har brukt 50%-regelen aktivt ved tildeling av hjorteløyve i mange år. Dette har ført til jamleg fråvik frå minstearealet. I 2014, 2015 og 2016 hadde alle hjortevalda lågare tildelingsareal enn minstearealet på 1500 daa, med unnatak av eitt hjortevald. Snittarealet per tildelt dyr var kring 1000 daa, jf. tabell 4. Dei høgaste tildelingsareala finn ein i Eksingedalen hjortevald, Bergsdalen hjortevald og valda på Osterøy, med unnatak av Faugstad. 12 hjortevald hadde 1000 daa eller lågare i tildelingsareal.

Tabell 4. Snittareal for tildeling løve og uttak av dyr i Vaksdal kommune, 2012-2016, med maksimums- og minimumsverdiar i parantes.

År	Snittareal per tildelt løyve	Snittareal per felt løve
2012	1057 daa (750 – 1666)	1340 daa (750 – 2 500)
2013	1065 daa (750 – 1666)	1179 daa (750 - 2 500)
2014	1075 daa (750 – 1666)	1307 daa (750 - 2 500)
2015	1066 daa (750 – 16 66)	1367 daa (750 – 5 000)
2016	1052 daa (750 - 1666)	1148 daa (750 – 5 000)

Gjennomsnittleg arealgrunnlag per skote dyr, har variert frå 1148 daa til 1367 daa i den siste femårsperioden, jf. tabell 4. Fellingsprosenten i den same perioden, går fram av tabell 5.

Tabell 5. Samla fellingsprosent for hjortevald i Vaksdal kommune, 2012 – 2016.

2012	2013	2014	2015	2016
79 %	90 %	80 %	75 %	92 %

VERKNAD FOR HJORTEVALD I ANDRE KOMMUNAR

Vaksdal kommune er i dag administrasjonskommune for Vaksdal-Evanger bestandsplanområde og Storfjellet bestandsplanområde. Eitt vald i Voss kommune er med i Vaksdal-Evanger bestandsplanområde. Alle valda i Modalen kommune og eitt vald i Voss kommune, er med i Storfjellet bestandsplanområde. Dette fører til at endring av minstearealet også vert gjeldande for desse valda, jf. rettleiar m-478, § 17. Minstearealet i Modalen kommune er i dag 1500 daa, medan det er 1000 daa i Voss kommune. Tildelingsarealet per dyr i 2016, var kring 1000 daa for alle dei nemnde valda.

GRUNNGJEVING FOR ENDRING AV MINSTEAREALET

Bestandssituasjonen i Vaksdal kommune har endra seg mykje sidan samleforskrifta vart fastsett i 2001, med 1500 daa i minsteareal. Dette har gjeve andre problemstillingar og utfordringar for den lokale forvaltninga, med endring av tildelings- og avskytingspraksis som naturleg konsekvens. I denne samanheng er minstearealet eit viktig verkemiddel for å tilpasse uttaket av dyr til gjeldande situasjon og forvaltingsmål.

Kommunen sin intensjon er å gjennomføre ei forvaltning som stabiliserer bestanden på dagens nivå, med mål om høg produsjon og høgt jaktuttak. I dette høve skal det leggast vekt på høgt uttak av unge dyr (kalv og 1 ½ åringar). God bestandsstyring skal sikrast gjennom planbasert avskyting i regi av rettshavarane, og ei felling på minst 80 % av tildelte dyr.

For å tilpasse dei forvaltingsmessige rammene til dagens bestandssituasjon og framtidige mål, meiner rådmannen det er tenleg å endre minstearealet. Praksisen for bruk av 50 % -regelen i kommunen dei siste åra, er ikkje i tråd hjorteviltforskrifta sin intensjon om fråvik frå minstearealet, jf. § 7. Det er difor naturleg å setje eit minsteareal som i større grad samsvarer med den forvaltninga og

avskytinga ein ynskjer å gjennomføre framover.

Ut frå bestandssituasjon, fellingsstatistikk og framtidige forvaltingsmål, kan det vere tenleg å skilje ut Eksingedalen, Bergsdalen og arealet på Osterøy, frå det resterande arealet, slik at det vert to minsteareal i kommunen, jf. konklusjon.

Sjølv om det vert gjort endringar i minstearealet, vil ein ikkje oppnå ei så presis fastsetjing at ein unngår å nytte 50 %-regelen ved tildeling av løyve til valda. Men omfanget og avviket vert mykje mindre.

Konklusjon

Med bakgrunn i fellingsstatistikk, dagens bestandsituasjon og framtidige mål for forvaltinga, er det naturleg å gå inn for følgjande todeling av minstearealet i Vaksdal kommune:

- For vald på Osterøy, i Eksingedalen oppom Eikfet/Nese og i Bergsdalen: **1 400 daa** (red. med 100 daa)
- Andre vald i kommunen **:1 000 daa** (red. med 500 daa)

Differensieringa av minstearealet er innafør reglane i § 6 i Forskrift om forvaltning av hjortevilt.

Høyringa vert kunngjort i Vaksdalposten og på heimesida til Vaksdal kommune.

Framlegget skal sendast til;

- hjortevald i Vaksdal kommune og Modalen kommune, Evanger Vest hjortevald, Evanger Sør hjorte- og elgvald, Vaksdal-Evanger bestandsplanområde, Storfjellet bestandsplanområde, lokale landbruksorganisasjonar, Dale jakt- og fiskarlag, Hordaland fylkeskommune og Osterøy, Modalen og Voss kommunar.